

Posudek vedoucí diplomové práce:

Iva Fričová: *Problematika indiánského obyvatelstva v regionu jižního Mexika a severní Guatemaly* (Středisko iberoamerických studií FF UK, 2014, 123 s. rkp)

Pro svou diplomovou práci zvolila Iva Fričová téma velmi aktuální – problematiku aktuálních sociálních problémů původních obyvatel nejjižnějšího státu Mexika, Chiapasu (navzdory avizování Guatemaly v titulu se rozumně rozhodla nezařazovat ji do svého zkoumání, vzhledem k odlišnému politickému a společenskému kontextu). Tato oblast se v posledních desetiletích stala objektem zájmu politiků stejně jako sociologů a antropologů, vzhledem k výbuchům násilí v souvislosti s tzv. zapatistickým povstáním, které, přestože nebylo výlučně „indiánským“ vystoupením, rozvířilo v Mexiku diskusi právě o otázce původních obyvatel. Diplomátka se rozhodla prozkoumat hlubší historické kořeny problémů a zasadit je do širšího kontextu moderních dějin Mexika.

Téma tedy bylo zvoleno zajímavé, ovšem též obtížné; a diplomová práce ukazuje autorčinu badatelskou nezkušenost. Přesto se jí podařilo shromáždit a prezentovat zajímavé informace, které mohou posloužit dalším zájemcům.

Základním problémem práce je skutečnost, že ve snaze objasnit širší okolnosti se autorka v podstatě soustředila jen na ně a vlastní téma práce – problematiku indiánských obyvatel Chiapasu, jejich specifické kultury, obtíží se začleňováním do většinové společnosti i snah vybojovat si v rámci mexického státu respektované postavení – ponechala téměř úplně stranou. Dalo by se s jistou nadsázkou říci, že se tato diplomová práce skládá jen z obšírného úvodu (v němž se postupně představují dějiny Mexika od dobytí po současnost; přehled snah o řešení indiánské otázky ve stejně dlouhém časovém intervalu; povšechná charakteristika státu Chiapas, jeho dějin a ekonomického potenciálu; dějiny zapatistického povstání; a konečně vysvětluje otázka socioekonomické marginalizace). Chybí ale jednoznačně formulovaná, konkrétní výzkumná otázka, její rozbor a zodpovězení.

Autorka se v této části práce velmi opírala o sekundární literaturu. Výsledkem je místy schematický výklad, vytrhávání citátů a jejich zobecňování bez ohledu na kontext. Použité zdroje nijak nehierarchizuje co do informační hodnoty a věrohodnosti; toto je zvláště důležité v případě elektronických zdrojů, které využívala velmi intenzivně. (Oceňuji ovšem rozsah excerpované literatury a elektronických zdrojů i snahy o dodržení všech náležitostí bibliografických odkazů.) Přestože čerpala i z vlastní zkušenosti pobytu v Chiapasu, vyznívá tato návštěva spíše jako turistická, jejímž výsledkem jsou ilustrační fotografie, ale ne materiál pro analýzu. Až v samotném závěru se objevují snahy prezentovat vlastní vizi možného východiska chiapaských Indiánů ze sociální pasti, prostřednictvím komunitních aktivit, založených na vlastní, nikoli zvenčí vnucené kulturní tradici.

Práce je psána relativně kultivovaně, bez výraznějších gramatických prohřešků, byť se autorka místy nevyhnula neobratným formulacím, které četbu ztěžují.

Ivě Fričové nelze upřít snahu utřídit informace ke zvolené problematice tak, aby její práci mohli využít i další zájemci. Práci proto doporučuji k obhajobě, vzhledem k výše uvedeným výhradám ale navrhuji její hodnocení **dobře**.

Praha, 16. ledna 2014

Doc. Markéta Křížová, Ph.D.
Středisko ibero-amerických studií FF UK